

ספר „אגרת הקודש“

דברים מאת ר' מנחם מענדיל מוויטעבסק,
ר' אברהם מקאליסק ועוד...

כדפוס ראשון של ספר זה רושם ח. ד. פרידברג בבית עקד ספרים מהדורה חמוש"ד שהיא זאלקווא תק"ס. מר זאב רבינוביץ (קרית ספר ל"ה, עמ' 532) חולק עליו ומאחר את הדפוס הראשון לשנת תק"ע. והרי נמוקו: ... פרידברג... רשם גם את הדפוס הראשון שבשערו לא הובאו מקום ושנת הדפוס. ומשער כי הוא נדפס בזאלקווא בשנת תק"ס. אולם השערותיו זו... בטעות יסודה. על סמך הכתוב בשער הספר, ר' אברהם נר"ו מקאליסקא, היה בשעת ההדפסה עדיין בחיים, ואילו ר' לוי יצחק מברדיטשוב נזכר בשער בברכת המתים. ר' לוי יצחק נפטר כ"ה בתשרי תק"ע. ור' אברהם מקאליסק - ד' בשבט תק"ע, יוצא... שספר זה נדפס בין שני התאריכים האלה..."

גם מר רבינוביץ טעה. ספר זה נדפס ראשונה בשנת תקנ"ד, בדפוס יחזקאל בר' שבח [במעזירוב].

והרי נוסח השער:

ספר אגרת הקודש ודברים נחמדים שחיבר הרב הקדוש בוצינא קדישא מו' מנחם מענדיל מוויטעבסק שנסע לארץ הקדושה תוב"ב מגיד משרים מטבריא והשני בוצינא קדישא מו' אברהם מקאליסקא והשלישי בוצינא קדישא מו' חייקל המדורה זלה"ה וכמה דברים נחמדי ליועד מדע לדעת מוסר ודרך טוב לעבודת הבורא ית' והוא מעט הכמות ורב האיות למען ישא כל איש בחיקו ויראה בעיני שכלו דרך הישר בעיני אלקים ואדם: והבא לטהר מסייעין אותו מן השמים לזכות בנחלת שני עולמים:

בדפוס ה"ה יחזקאל במו' שבח יצ"ו [מעזיראב] לפרט קחו ספר המקנה [תקנ"ד]. [14] דף, 16°.

מעבר לשער הסכמה למשך חמש שנים מאת הרב דוד בר' ישראל [לייקיס, אבדיק באר בפודוליא]. בדפוס ראשון זה נכנסו דברים רק משלשה הנ"ל. מדפוס שני ואילך הוסיפו עליהם כמה דברים.

אשר למהדורה חמוש"ד שפרידברג רשמה כדפוס זאלקווא תק"ס, הרי היא מהדורה שניה של ספר זה, ובטעות מאחרה רבינוביץ לשנת